

РІШЕННЯ
РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ
ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ
ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.897.02 Київської Державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука Міністерства культури та інформаційної політики, м. Київ, створена рішенням Вченої ради від 21 березня 2023 року (протокол №09/22-23) та затверджена Наказом ректора КДАДПМД ім. М. Бойчука №41-од від 21 березня 2023 р. «Про утворення разової спеціалізованої вченої ради з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії», прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка Роїк Юлії Віталіївни на підставі прилюдного захисту дисертації «Підготовка майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності» за спеціальністю 015 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями).

10 травня 2023 року

Роїк Юлія Віталіївна, 1995 року народження, громадянка України, освіта вища. Вищу освіту здобула в Київській Державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, де з 2012 – по 2016 рік навчалася на бакалаврському рівні, а з 2016 – по 2018 – продовжила навчання та здобула освітньо-кваліфікаційний рівень – Спеціаліст зі спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», професійна кваліфікація «художник декоративно-прикладного мистецтва». У 2018 р. вступила до аспірантури Київської Державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука за спеціальністю 015 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями), де навчалася з 2018 – по 2022 р.

Дисертацію виконано у Київській Державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, м. Київ.

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри декоративно-прикладного мистецтва і реставрації Київського університету імені Бориса Грінченка Руденченко Алла Андріївна.

Здобувач має 16 наукових публікацій за темою дисертації, з яких 4 статті у наукових фахових виданнях, визначених МОН України з присвоєнням категорії «Б», 5 – у інших наукових виданнях, 1 – в іноземному науковому виданні (розділ монографії), 7 публікацій у матеріалах науково-практичних конференцій:

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Роїк Ю.В. Організація педагогічного експерименту з формування готовності майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності. *Наука і техніка сьогодні*. Київ, 2023. № 1 (15). С. 204 – 216.

2. Роїк Ю.В. Професійна підготовка фахівців з етнодизайну кераміки: аналіз науково-педагогічних джерел. *Молодь і ринок*. Дрогобич, 2023. № 1 (209). С. 153 – 157.

3. Роїк Ю.В. Педагогічні умови забезпечення якісної професійної підготовки з етнодизайну кераміки. *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2021. Вип. 31 Т. 1. С. 149 – 152.

4. Роїк Ю.В., Оверчук О.Л. Декоративно-прикладне мистецтво як підґрунтя у формуванні компетентностей з етнодизайну кераміки. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич, 2022. Вип. 49. С. 145 – 151.

Статті в інших виданнях

5. Roik Yuliia. Ethnodesign as an issue for discussion in foreign scientific literature. Role of science and education for sustainable development: monografia/ edited by Magdalena Wierzbik-Strońska and Iryna Ostopolets. Katowice: Publishing House of University of Technology, 2021. p. 222–227. (ISBN 978-83-960717-0-5).

6. Роїк Ю.В. Вивчення особливостей регіональних осередків етнодизайну кераміки як засіб підвищення професійної підготовки майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. Одеса, 2020. С. 231 – 236.

7. Роїк Ю.В. Навчальні програми з етнодизайну кераміки у неформальній освіті дорослих. *Концептуальні засади розвитку освіти дорослих: світовий досвід, українські реалії і перспективи*. Київ, 2018. С. 131 – 137.

8. Роїк Ю.В. Етнодизайн як проблема зарубіжних наукових досліджень. *Мистецька освіта: теорія, методика, практика*. Київ, 2019. С. 47 – 56.

9. Роїк Ю.В. Етнодизайн кераміки як складова професійної підготовки майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва. *Молодь і ринок*. Дрогобич, 2018. № 11 (166). С. 171 – 176.

Наукові праці, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

10. Роїк Ю.В. Етнодизайн кераміки: сутність поняття. *WayScience: тези доп. III міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.* (м. Дніпро, 1 – 2 жовтня 2018 р.). Дніпро, 2018. С. 545 – 551.

11. Роїк Ю.В. Пленер як важлива форма організації навчання з етнодизайну кераміки. *Архітектурний рисунок у контексті професійної освіти: зб. наук. праць за матеріалами V Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, молодих учених і наук.-пед. працівників / За ред. Т.М. Зіненко*. Полтава, 2019. С. 220 – 225.

12. Роїк Ю.В. Кераміка як здоров'язберігаюча техніка. *Соціально-педагогічні засади формування громадянської відповідальності у студентів: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Київ, 11-12 квітня 2019 р.). Київ, 2019. С. 98 – 102.

13. Роїк Ю.В. Методика навчання етнодизайну у закладах загальної середньої освіти. *Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва: зб. матер. V Всеукр. наук. конф.* (м. Черкаси, 30 листопада 2018 р.). Черкаси, 2018. С. 104 – 106.

14. Роїк Ю.В. Етнодизайн кераміки у контексті філософії освіти. *Треті академічні читання пам'яті Г. І. Волинки «Філософія, наука і освіта»: матер. міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Київ, 17–18 травня 2019 р.). Київ, 2019. С. 23 – 27.

15. Роїк Ю.В. Вивчення регіональних осередків етнодизайну кераміки як педагогічна умова професійної підготовки майбутніх керамістів. *Сучасна мистецька освіта: досвід, проблеми та перспективи*: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 22 квітня 2020 р.). Київ, 2020. С. 74 – 83.

16. Роїк Ю.В. Використання цифрових технологій у етнодизайні кераміки. *Інформаційні технології в соціокультурній сфері, освіті та економіці*: тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. студентів і молодих учених (м. Київ, 21 – 22 квітня 2021 р.). Київ, 2020. С. 40 – 42.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

- **Чирчик Сергій Васильович**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука позитивно оцінив наукову роботу Роїк Ю. В., схвалив актуальність теми, наукову новизну, а також теоретичну і практичну значущість дослідження. Зауважень немає.

- **Оршанський Леонід Володимирович**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти, заслужений професор Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка надав позитивний відгук на дисертаційне дослідження Роїк Ю.В., підкреслив структурований, послідовний та логічний зміст роботи і висловив наступні зауваження:

1. Характеризуючи у підрозділі 1.2. (с. 56 - 64) сутність ключових понять і категорій дослідження («народне мистецтво», «декоративно-прикладне мистецтво», «етнодизайн», «етнодизайн кераміки», та ін.) слід було б, на нашу думку, акцентувати увагу на відмінностях у розкритті їхнього змісту українськими та зарубіжними науковцями, а також висвітлити досвід професійної підготовки художників-керамістів у мистецьких закладах освіти за кордоном.

2. У параграфі 1.3. «Передумови та сучасна система професійної підготовки художників декоративно-прикладного мистецтва у галузі кераміки» дисертаційного дослідження (с. 64-93) при аналізі сучасного стану професійної підготовки майбутніх художників-керамістів в українських мистецьких закладах вищої освіти доцільно було б проаналізувати зміст освітньо-професійних програм і навчальних планів підготовки цієї категорії фахівців з погляду забезпечення підготовки майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності. Це дозволило б підсилити актуальність теми і необхідність розв'язання цієї проблеми.

3. У дисертаційній роботі варто було б глибше розкрити зміст існуючих суперечностей та проблемних ситуацій, які виникають у процесі формування готовності майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності.

4. У поданій дисертанткою структурно-функціональній моделі готовності майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування

етнодизайну кераміки у професійній діяльності окремим блоком виділена співпраця мистецьких закладів вищої освіти зі стейкхолдерами (с. 119). У додатках до дисертаційної роботи слід було розмістити рекомендації стейкхолдерів, керівників закладів освіти дорослих, експертів з виробництва художньої кераміки та інших зацікавлених осіб стосовно вимог до ключових компетентностей майбутніх фахівців з етнодизайну кераміки, а також шляхів підвищення якості їхньої професійної підготовки.

5. Четвертою педагогічною умовою, яка, на думку авторки, сприяє ефективній професійній підготовці майбутніх художників ДПМ до застосування етнодизайну кераміки, є розвиток власного бренду та підприємницької складової професійної діяльності (с. 113-114). На наш погляд, шляхи впровадження цієї педагогічної умови не знайшли у дисертації належного відображення.

Водночас слід наголосити, що висловлені зауваження та побажання не є принциповими, відтак не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Роїк Ю.В.:

- **Титаренко Валентина Петрівна**, доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університет ім. В. Г. Короленка схвалила чітко окреслений критеріальний апарат і класичну структуру дисертаційної роботи Роїк Ю.В., надавши позитивний відгук із зазначенням дискусійних зауважень та побажань:

1. У теоретичному викладі проблеми доречно було б ґрунтовніше розкрити сутність поняття «компетентність з етнодизайну кераміки», яке є причетним до проблеми формування готовності майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності;

2. У третьому параграфі першого розділу варто було б звернути увагу не лише на вітчизняний, а й на міжнародний досвід професійної підготовки майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва;

3. Зауважимо, що список використаних джерел дисертаційної роботи «Підготовка майбутніх художників до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності» складається з 179 найменування, з них 13 – іноземною мовою. Результати дослідження були б більш обґрунтованими і валідними, якби авторка у повній мірі використала у роботі сучасні зарубіжні джерела, які представлені у світовому освітньо-науковому просторі;

4. Позитивним аспектом вважаємо той факт, що дисертантка описала методи та форми формування готовності до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності, проте дисертаційне дослідження значно виграло б при глибшій та ґрунтовнішій їх характеристикі. Зокрема, нас зацікавив метод моделювання ситуацій професійної спрямованості (С. 110-111);

5. Ознайомившись з лекційними та практичними темами створеної дисертанткою робочої програми з Етнодизайну кераміки дійшли висновку, що дана навчальна дисципліна є інтегрованою, та комплексно поєднує у собі історію

декоративно-прикладного мистецтва, технологію створення керамічних виробів з сучасними технологіями, техніками і бренд менеджментом. Постає питання чи не буде більш дієвіше започаткувати викладання різних дисциплін, а не однієї, на основі даних тем (Проектування керамічних виробів, Цифрові технології у кераміці, Самопрезентація та бренд стратегія майбутніх художників ДІМ)?

Висловлені зауваження та побажання не є принциповими і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Роїк Ю.В.

- **Пічкур Микола Олександрович**, кандидат педагогічних наук, професор кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини позитивно оцінив результати наукового дослідження Роїк Ю.В. надавши наступні зауваження дискусійного характеру:

1. В обґрунтуванні актуальності теми дослідження на 21 ст. дисертації йдеться про наявність певних нормативно-правових актів України організації мистецької освіти та державної політики щодо народних художніх промислів і стверджується, що етнодизайн стає найвагомішою складовою професійної підготовки майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва. Варто було б конкретизувати, які саме чинні документи підставою для проголошення такого положення;

2. У науковому апараті дослідження (ст. 24) перший пункт завдання, сформульовано так: «Здійснити теоретичний аналіз проблеми професійної підготовки художників декоративно-прикладного мистецтва у мистецьких закладах вищої освіти». Видно, що в ньому вказано науковий метод а на натомість доцільно було б конкретизувати, те чого саме заплановано досягти наприклад, з'ясувати, класифікувати, узагальнити, уточнити, обґрунтувати тощо. Тоді це б адекватно відобразилося у відповідному пункті наукової новизни і теоретичного значення дослідження;

3. Безумовно, що результати підготовки майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності слід розглядати в категоріях їхньої готовності до виконання такої важливої для національної ідентифікації суспільства мистецької функції. Однак у змісті підрозділу 2.1 автор обмежується розглядом різних видів компетентності (етнокультурна, еколого-природнича, композиційна, цифрова, технологічна, формотворча тощо). Окрім цього, доцільно було б з'ясувати сутність поняття «готовність художника до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності» в його психологічному, теоретичному і практичному аспектах. Це дало б змогу чіткіше структурувати й увиразнити критерії та показники цієї готовності;

4. Третій розділ дисертації найважливіший, оскільки містить значний масив емпіричних даних та комплекс методик студіювання етнодизайну кераміки. Його назва дещо некоректно сформульована з опорою лише на категорію готовності. Очевидно, що вона має сповна відображати дослідно-експериментальну роботу з підготовки майбутніх художників декоративно-

прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності. Тому матеріали цього розділу слід було чіткіше структурувати за логікою діагностики готовності (констатувальний експеримент), поетапною реалізацією складників моделі підготовки з відповідними педагогічними умовами (формульвальний експеримент) та якісним і кількісним аналізом здобутих емпіричних даних (контрольний експеримент);

5. Схвально, що в роботі авторка намагалася реалізувати наступність художньо-педагогічних традицій та інновацій у підготовці майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва. Йдеться про використання цифрових технологій у процесі студіюванні мистецтва кераміки, де це дійсно можливо й доцільно, зокрема на етапах проєктування та віртуальної апробації керамічних виробів. Однак робота набула б більшої практичної значущості, якби в ній було представлено відповідну методику педагогічного супроводу навчально-творчої діяльності здобувачів вищої освіти з використанням різних комп'ютерно-графічних програм, наприклад, Photoshop, Zbrush, Sculpttris тощо

Висловлені зауваження мають дискусійний характер і не знижують загальної позитивної оцінки проведеного дослідження. Представлена дисертація є оригінальною і самостійно виконаною працею у формі рукопису, що засвідчує належну наукову ерудицію і професійну майстерність її автора.

- **Дяченко Алла Володимирівна**, педагогічних наук, т.в.о. декана факультету Декоративно-прикладного мистецтва Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука надала позитивний відгук щодо результатів наукового дослідження Роїк Ю.В. із зазначенням зауважень рекомендаційного та дискусійного характеру:

1. У першому розділі дисертаційного дослідження авторкою зазначено, що пріоритетним джерелом розвитку етнодизайну є народне та декоративно-прикладне мистецтво. У підрозділі 1.2. «Сутність базових понять дослідження» бажано було б обґрунтувати різницю між поняттями «етнодизайн» і «народне мистецтво» з огляду на їх змістове навантаження;

2. Аналіз використання низки пов'язаних з предметом дослідження понять (зокрема «етнодизайн», «педагогічні умови» тощо), винесено в додатки. На нашу думку, аналіз сутності поняття «Етнодизайн» мав би бути представлений у тексті дисертації;

3. У висновках до розділу першого дисертанта на с. 94 зазначає: «Розкрито історичні аспекти становлення і розвитку гончарного шкільництва в Україні та сучасний стан професійної підготовки художників декоративно-прикладного мистецтва у вітчизняних мистецьких закладах фахової (передвищої) та вищої освіти, а також особливості мистецько-педагогічної діяльності відомих вітчизняних художників-керамістів.». Тож цілком слушним є питання про те, що саме, на переконання авторки, заважає сучасним мистецьким закладам вищої освіти забезпечувати майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва

якісною підготовкою до застосування етнодизайну кераміки у фаховій діяльності?;

4. У дисертаційному дослідженні, на жаль, представлена технологічна література формоутворення та декорування художньої кераміки лише закордонних вчених. Було б доцільно висвітлити і український педагогічно-технологічний доробок з проектування художньої кераміки.

Утім, зазначені зауваження не знижують наукової цінності та загального позитивного враження від наукової праці, а дискусійність низки її положень свідчить про складність досліджуваної проблеми, наявність у автора власних думок щодо концептуальних положень дослідження та певну наукову зрілість.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради;

«Проти» – немає

«Утрималися» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.897.02 Київської Державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука Міністерства культури та інформаційної політики присуджує **Роїк Юлії Віталіївні** ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 015 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями).

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Чирчик С.В.

Рецензент

(підпис)

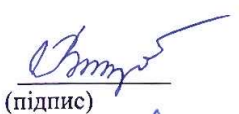
Дяченко А.В.

Опонент

(підпис)

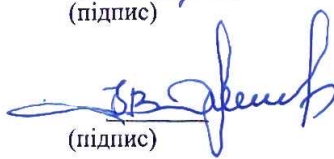
Пічкур М.О.

Опонент

(підпис)

Титаренко В.П.

Опонент

(підпис)

Оршанський Л.В.